

Ympäristöterveydenhuollon järjestäminen Kainuussa hyvinvointialueuudistuksessa

Khall § 184

//

Kainuun hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin, VATE, pyytää Kainuun kuntien osalta päätöstä 31 päivänä joulukuuta 2021 mennessä siitä, haluavatko kunnat siirtää ympäristöterveydenhuollon tehtävät Kainuun hyvinvointialueelle voimaantulolain (616/2021) 65§:n mukaisesti niin, että ko. kuntayhtymä hoitaa tehtävää viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022.

Ympäristöterveydenhuollon jatkuminen edelleen maakunnallisena edellyttää Kainuun kaikkien kuntien yhtenäistä päätöstä. Tämä vaatii ratkaisun pohjalle myös yhtenäisen maksukäytännön kuntien kesken siitä lähtökohdasta, että kunnat osoittavat ympäristöterveydenhuollon tehtävien järjestämiseen täysimääräisen rahoituksen. Kuntien maksuosuuteen kuuluvat kaikki ympäristöterveydenhuollon kustannukset mukaan lukien hyötyeläinten subventiot.

Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta (410/2009) määrittelee minimivaatimukset ympäristöterveydenhuollon järjestämiselle kunnissa. Lain mukaan, jos kunta huolehtii ympäristöterveydenhuollosta itse, sillä on oltava tehtävän järjestämiseksi sekä tarkoituksenmukaisen työnjaon ja erikoistumisen mahdollistamiseksi käytettävissään vähintään 10 henkilötyövuotta vastaavat henkilöresurssit tähän tehtävään. Jos kunnalla ei ole käytettävissään em. henkilöresursseja, sen on yhdessä jonkin toisen tai useamman kunnan kanssa muodostettava yhteistoiminta-alue. Tehtävien hoitamista varten perustetaan tällöin kuntalain (365/1995) 77 §:ssä tarkoitettu yhteistoiminta-alueen kuntien yhteinen toimielin taikka yhteistoiminta-alueen tehtäviä hoitaa kuntayhtymä.

Hyvinvointialueiden toiminnan alkaessa on oltava selvillä se, siirtyykö ympäristöterveydenhuollon kokonaisuus hyvinvointialueelle vai järjestetäänkö ympäristöterveydenhuollon toiminta kuntien toimesta muutoin em. lain (410/2009) mukaisesti. Vaihtoehtona on toteuttaa kuntien yhteistoimintaa kuntalain 51 § mukaisella vastuukuntamallilla. Ympäristöterveydenhuolto tulee tällöin uudelleenorganisoida 1.1.2023 mennessä.

Aluehallinnon ja monialaisten maakuntien parlamentaarisen selvitystyön raportissa (tammikuu 2021) ehdotetaan ympäristöterveydenhuollon tehtävät siirrettäväksi hyvinvointialueelle 1.1.2026 alkaen.

Kainuun väliaikaisen valmistelutoimielimen, VATE:n esityksen mukaan toiminta aloitetaan vuoden 2023 alusta alkaen jatkuen em. toimeenpanolain (616/2021) 65 §:n mukaisesti 31.12.2027 saakka vuoden 2020 toimipisteistä käsin niin, että vähintään kaikki nykyiset virat ja toimet säilytetään.

Kunnat sopivat ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta tarkemmin 30. päivään kesäkuuta 2022 mennessä ja se on voimassa 31. päivään joulukuuta 2027 asti. Sopimus tulee sisältämään myös määräykset menettelystä sopimuksen päättyessä. Muutoinkin huomioidaan mitä em. toimeenpanolain 65 §:ssä säädetään.

VATE:n esitys maksuosuuden jakautumisesta kaikille kunnille yhdenmukaisin perustein:

- Perusteissa terveysvalvonnan maksuosuus määräytyy kuntien asukasmäärän perusteella johtuen siitä, että yleisesti hyväksytyyn näkemyksen perusteella asukasluku korreloi valvontatarpeita erittäin hyvin.
- Eläinlääkintähuollon kustannukset määräytyvät kuntien asukasmäärän ja kotieläintilojen lukumäärän mukaan. Asukasmäärän on katsottu korreloivan hyvin pieneläinten määrää kunnassa. Eri taustaselvitysten pohjalta eläinlääkintähuollon mahdollisimman oikeudenmukaiseksi määräytymisperusteeksi on todettu jakaa kustannukset suhteessa 70 % kuntien asukasmäärän ja 30 % kotieläintilojen määrän perusteella.

Nykytilanteessa Ristijärven kunnan maksuosuus ympäristöterveydenhuollosta on 1,86 % (-42 048€) ja VATE:n esityksen mukaan 2,88 % (-64 998 €).

Liite

Kainuun hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen esitys Ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä Kainuussa hyvinvointialueudistuksessa.

Päätösehdotus:

Ristijärven kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Ristijärven kunta hyväksyy Kainuun väliaikaisen valmistelutoimielimen esityksen siirtää ympäristöterveydenhuollon tehtävät Kainuun hyvinvointialueelle voimaanpanolain (616/2021) 65§:n mukaisesti niin, että ko. kuntayhtymä hoitaa tehtävää viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022. Ristijärven kunta hyväksyy myös esityksen maksuosuuden jakautumisesta. Maksuosuuksia tarkastellaan vuosittain ja korjataan vastaamaan kulloinkin vallitsevaa tilannetta.

Päätös:

Kunnanjohtajan muutettu päätösesitys:

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että

- valtuusto ei hyväksy Kainuun väliaikaisen valmistelutoimielimen esitystä siirtää ympäristöterveydenhuollon tehtävät Kainuun hyvinvointialueelle ja
- valtuusto ei hyväksy esitystä maksuosuuden jakautumisesta.

Kunnanhallitus hyväksyi.